

PREDICĂ LA DUMINICA A XV-A DUPĂ RUSALII

Cea mai mare poruncă din lege

... *Învățătorule, care este cea mai mare poruncă din Lege!?* (Matei XXII, 36)

Frați creștini,

După cum boala cancerului este cea mai cumplită boală care distruge trupul, tot așa mândria, slava cea deșartă, este păcatul care distruge sufletul. Din cauza mândriei se întunecă mintea și vin asupra sufletului o mulțime de păcate, de boli sufletești, prin care se desparte omul de Dumnezeu. De această boală și de multe suferințe neamul evreiesc în vremea Mântuitorului Hristos. Sfânta Evanghelie de astăzi ne vorbește tocmai de această boală a mândriei, a fățarniciei și a invidiei, de care suferea și acest învățător de Lege, care a venit la Domnul Hristos să-L ispitească.

Domnul Hristos, Fiul lui Dumnezeu, înțelepciunea cea de sus de care se cutremură și se sfiiesc îngerii, a avut blândețea și răbdarea să vorbească chiar și cu oamenii vicleni și amăgitori, care au venit la El cu vicleșug să-L ispitească. Unii au venit la Domnul ca să-L prindă în cuvânt, întrebându-L dacă se cade să plătească dajdie Cezarului sau nu; saducheii, care nu credeau în învierea morților, L-au ispitit și ei, iar fariseii au trimis pe unul care li se părea lor mai înțelept, un doctor în științe și mai mare cunoscător al Legii, întrebându-l cu vicleșug: "Învățătorule, care poruncă este mai mare din Lege?" Iar Domnul Hristos, văzând vicleșugul lui, i-a arătat prima poruncă a lui Dumnezeu: "Să iubești pe Domnul Dumnezeul tău, cu toată inima ta, cu tot cugetul și cu tot sufletul tău." Această poruncă este cea dintâi și cea mai mare.

Acum să vedem cum trebuie să împlinim și noi această poruncă. Omul cu dragoste din inimă este gata în fiecare clipă să moară pentru dreptate, pentru că dreptatea este însuși Dumnezeu. Omul cu dragoste adevărată de Dumnezeu trebuie să-și ferească inima de păcate mari, de desfrânare, de ucidere, de furtișaguri, de mânie și de toate păcatele de moarte. Adevărata iubire de Dumnezeu înseamnă să-L iubim cu voința, înțelegerea și gândul nostru.

Omul este dator să-și întoarcă mereu voința către Dumnezeu și să-L cunoască cu înțelegere. Să gândească pururea la Dumnezeu. Puterea gândului este mintea. Mintea este și ochiul sufletului. Dacă Dumnezeu va fi iubit de cineva cu gândul și cu sufletul, acela totdeauna va căuta către Dânsul cu ochiul sufletului, cu mintea, după cum zice David: "Văzut-am pe Dumnezeu înaintea mea pururea să nu mă aplec spre păcat în veci".

Se cade să iubim pe Dumnezeu nu cu o parte de trup sau de suflet, cum înțeleg care rătăcesc mereu drumul, ci cu tot sufletul și cu tot trupul. Omul este alcătuit din trup și suflet, de aceea trebuie să iubească pe Dumnezeu cu toată inima, cu tot sufletul și gândul lui. Aici pe pământ avem o mulțime de îndatoriri: de a iubi pe binefăcătorii noștri, de a iubi țara și conducătorii, de a iubi învățătorii, pe părinții cei duhovnicești și trupești.

Acum să vedem ce a făcut Dumnezeu pentru noi, ca să știm de ce trebuie să-L iubim mai mult ca orice și ca pe oricine din lumea aceasta și din cer. În primul rând Dumnezeu este Creatorul nostru, Tatăl nostru care ne-a zidit după chipul și asemănarea lui. A pus în trupul acesta o piatră scumpă din coroana măreției Sale, care este sufletul cel nemuritor din noi. El ne-a iubit mai înainte de oricare altul, de aceea ne-a pregătit de la început hrană trebuitoare ca să creștem, ne-a hrănit, ne-a miluit și ne crește mereu cu toate bunătățile de pe fața pământului.

De la El consumăm apa, lumina și căldura, de la El ne vin pâinea și vinul, untdelemnul, de la el vin toate fructele și dulcelețurile pământului, pentru noi face să crească și să rodească toate răsadurile pământului. În slujba omului a pus Dumnezeu toate vietățile, animalele și păsările, pentru noi a înfrumusețat Dumnezeu pământul și a dat universul în stăpânirea omului. Cu toate acestea, omul n-a fost recunoscător și, în loc să-i mulțumească pentru toate binefacerile Sale, s-a îndreptat ca un nemulțumit și ticălos către diavolul și a început să-l asculte pe El.

Diavolul l-a învățat pe om să nu mai recunoască pe Dumnezeu ca Creator al său, ci să-și facă o mulțime de dumnezei din lemne și piatră, în care se ascundeau aceste dhuri necurate și îndemneau să se închine lor în locul lui Dumnezeu. Astfel făcând, oamenii s-au îndobitocit cu totul.

Atât se distrusese chipul omenesc, căci nu mai era cu puțință o refacere, ci trebuiau nimiciți. Așa se încuibaseră boala, cancerul, încât nu mai era chip de vindecare înainte de potop. Așa că, prin potopul lui Noe au fost înecați, pierduți, nimiciți. Dar Dumnezeu a păstrat pe

cei ce au respecta Legea Lui, salvându-i prin corabia lui Noe. Astfel, bunul Părinte ceresc i-a lăsat să se înmulțească pe fața pământului și li s-a arătat făcându-se cunoscut lui Moise, proorocul căruia i-a dat Tablele Legii, cu această primă poruncă: "Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău, să nu ai alți dumnezei afară de Mine".

Lumea tot n-a ascultat și încetul cu încetul s-a întins iar răutatea, necredința și păcatul. S-au îndepărtat de Dumnezeu prin neascultare de poruncile Sale, și-au făcut din nou idoli și le slujeau lor.

Tatăl nostru cel ceresc, văzând pierzarea omenească și vrând să-l salveze pe om, a trimis pe Fiul Său cel Unul născut la noi întrupându-se din Fecioara Maria, ca să ne învețe mântuirea. După ce și-a îndeplinit misiunea, a trebuit să plătească pentru păcatele noastre prin jertfa Sa pe Crucea de pe Golgota, vărsându-și Sângele ca preț de răscumpărare. Iată de ce trebuie să-L iubim pe Dumnezeu mai mult ca orice din lume.

Această dragoste a lui Dumnezeu este fără margini, căci și-a dat pe singurul Său Fiu la moarte pe cruce pentru salvarea noastră. În afară de aceste mari binefaceri, pe care ni le-a făcut, Bunul Părinte ceresc ne-a pregătit și un loc fericit, o viață veșnică pentru sufletul nostru. Iată ce a făcut El pentru noi, Împăratul cerului și al pământului, Creatorul văzutei și nevăzutei!

Spăimântează-te, omule, și vezi cine este Cel care te-a miluit și te miluiește și recunoaște, ticălosule, că ești dator să aduci mulțumiri și să-L iubești pe Dumnezeu din tot sufletul, din toată inima ta și din tot cugetul tău. Dumnezeu nu are nevoie de noi și nu cerșește dragostea noastră, dar îi este milă de noi și vrea să ne scoată din toată robia păcatelor și a demonilor. Dacă El a făcut atâtea binefaceri pentru noi, noi de ce să nu-i răspundem cu aceeași dragoste fierbinte? Noi avem nevoie de El și în viața aceasta vremelnică și în cea veșnică.

Să vedem cum au înțeles primii creștini și cei dinaintea de Domnul Hristos, porunca aceasta a dragostei de Dumnezeu. În Vechiul Testament găsim o seamă de oameni luminați, aprinși de dragoste pentru Dumnezeu care se unesc cu El prin focul rugăciunilor. Moise și Ilie, care cu post și rugăciune s-au înălțat mai sus de lumina aceasta, toți profeții Vechiului Testament au prezis nașterea Mântuitorului și au propovăduit cu înflăcărare pe Dumnezeu. Mai mult decât atât, ei și-au dat viața fiind martirizați de împărații păgâni, căci așa au înțeles ei că trebuie iubit Dumnezeu, mai presus de orice.

Sfântul Apostol Pavel amintește evreilor despre acești martiri și le aduce aminte de David, de Daniil, de Samson, de Samuel, de Ghedeon și de alții, zicând: "... au suferit batjocuri, lanțuri și închisoare, au fost uciși cu pietre, tăiați în două cu fierăstrăul, uciși cu sabia, au pribegit prin pustietăți, au fost prizonieri și chinuți". Așa au iubit ei pe Dumnezeu cu prețul vieții lor.

Apoi, cine poate spune, după jertfa Mântuitorului, cum au iubit primii creștini pe Dumnezeu, începând cu apostolii, mucenicii, cuvioșii, pustnicii, ierarhii și toți mărturisitorii; cum au renunțat ei la lume, la plăcerile ei, la rangurile lor și cum au îmbrăcat haina cea săracă a călugăriei, cum s-au jertfit unii părinți apărând creștinismul, ajutându-i pe oameni să cunoască, să înțeleagă credința și să-L iubească pe Dumnezeu. Așa au fost: Sfântul Vasile cel Mare, Sfântul Ioan Gură de Aur, Sfântul Grigorie, Sfântul Grigore de Nazians, Sfântul Ambrozie, Fericitul Augustin, care petreceau în mănăstiri în viață călugărească, singuratică.

Aceștia, văzând primejdia în care se aflau sufletele creștinilor, au lăsat pustiu și mănăstirea și au venit înarmați cu credință, să predice Cuvântul lui Dumnezeu în lumea care se zbătea în neștiință și necredință. Așa au înțeles ei să împlinească porunca I, să iubească pe Dumnezeu, și porunca a II-a, care este asemenea celei dintâi, să iubească pe aproapele său ca pe sine însuși.

Dar cine poate spune prin cuvinte cu câtă dragoste L-au iubit mucenicii și mucenițele! Fii și fiice de împărați au lăsat tronurile, s-au lepădat de părinți, de mărirea lumească, au aruncat coroanele, au lepădat toată cinstea și averile pământești și, înfierbântați de dragoste aprinsă pentru Dumnezeu, au primit moarte de martiri.

Luptele apostolilor, sângele mucenicilor și sudorile pustnicilor au întărit creștinismul, au slujit la binele aproapelui și au slăvit pe Dumnezeu cu dragoste adevărată. La ziua judecății aceștia pot dovedi cât de mult L-au iubit pe Dumnezeu și pe aproapele.

Dar noi, cei de astăzi, să observăm cât de departe e viața noastră de adevărata viață cu Dumnezeu! Dragostea noastră față de Dumnezeu este mincinoasă, pentru că noi căutăm mai întâi interese pământești și slavă deșartă. De aici pleacă și lupta împotriva celor care sunt bine intenționați și fac ceva mai mult spre slava lui Dumnezeu.

Sunt o mulțime de farisei fățarnici, ca și legiuitorul din Evanghelia de astăzi, care sunt uniți în gândurile și în treburile lor împotriva adevăraților credincioși. Ei îi ispitesc când cu unele, când cu altele, îi poreclesc, îi fac habotnici, mistici, legându-se de rugăciunea și de postul lor, de biserică și de preoți spunându-le în gura mare că prea mult și prea des se duc la biserică. Sunt unii care ar trebui să învețe după lege sfânta credință, dar tocmai ei se luptă să dărâme hotărârile cele mai bune ale celor mai vrednici și adevărați creștini. Aceștia nu văd pe Dumnezeu așa cum L-au văzut și L-au mărturisit apostolii, un Dumnezeu viu și adevărat care există în cer și pe pământ, un Dumnezeu care miluiește și pedepsește, un Dumnezeu care există în Biserică, pe masa Sfântului Altar, în Trupul cel mistic și Sângele Său, care se jertfește pentru noi la fiecare Liturghie, un Dumnezeu care vede toate faptele noastre în fiecare clipă, aude toate vorbele noastre și va răsplăti fiecăruia după faptele lui.

Cei ce fac toate ale sufletului și ale credinței numai de formă, numai de ochii lumii sau pentru unele avantaje pământești, ar vrea ca toată lumea să facă așa, ca omul să nu ia în serios mântuirea, să nu-L iubească pe Dumnezeu.

O, cât de mulți sunt astfel de ispititori! Și cât de multă lume au înșelat! Mulți cred că dacă-și aduc aminte de-o rugăciune din când în când, merg la vreo liturghie sau aprind vreo lumânare, au făcut prea mult pentru Dumnezeu. E de plâns dragostea noastră, a creștinilor din veacul acesta.

A doua învățătură, asemenea celei dintâi, este să iubească omul pe aproapele său ca pe sine însuși. Pentru ce o numește Domnul Hristos "asemenea"? Pentru că cine iubește pe aproapele, acela iubește și pe Dumnezeu. "Cine zice că iubește pe Dumnezeu și urăște pe aproapele, este mincinos", afirmă Sfântul Ioan Teologul. De nu iubești pe aproapele pe care îl vezi, cum poți iubi pe Dumnezeu pe care nu-L vezi? Dragostea de aproapele trebuie să fie așa cum s-ar iubi omul pe sine, adică ceea ce ție nu-ți place, să nu faci aproapelui tău, să nu râvnești nici femeia lui, nici agoniseala lui, nici vitele lui, nici copiii lui, să nu-l întristezi cu ceva, să nu-l părăști, să nu-i faci vreun rău sau să-l năpăstuiești cu ceva.

Aceasta este dragostea pentru aproapele tău și încă nu numai atât, ți se cade a și muri pentru dânsul, căci și Dumnezeu ne-a arătat această dragoste când a murit pe Cruce, când a murit și pentru prieteni și pentru vrăjmași, și pentru cei buni și pentru cei răi. Mai mult decât oricine, creștinul este aproapele nostru, fiindcă avem cu toții un tată – pe Dumnezeu în cer – și ne-a născut aceeași maică – Sfânta Biserică – prin botez și am crescut într-o casă – Sfânta Biserică – unde ne-am și hrănit din aceeași pâine și am băut din același pahar Trupul și Sângele lui Hristos.

O masă avem cu toții, pământul, un acoperiș, cerul, și o lumină, soarele și luna. De aceea suntem datori să ne iubim, căci suntem frați apropiați, copii ai aceluiași părinte. Această învățătură a fost și în Legea Veche scrisă și dată de Dumnezeu, iar în Legea Nouă a întărit-o Domnul Hristos zicându-le ucenicilor: "Aceasta vă zic vouă, să vă iubiți unul pe altul". Această dragoste de aproapele, i-a mărturisit Domnul Hristos acestui fariseu fățarnic, care cunoștea Legea, dar nu voia să o împlinească, căci, dacă ar fi iubit pe Dumnezeu, ar fi iubit și pe Fiul Său Iisus Hristos.

Domnul l-a lăsat și pe acesta rușinat și întristat ca și pe ceilalți dinaintea lui. Apoi, văzând Iisus că s-au adunat fariseii și se ceartă între ei, s-a apropiat și le-a pus o întrebare foarte importantă, din Sfânta Scriptura, care se referea la Sfinția Sa: "Ce vi se pare vouă, ce credeți voi de Hristos, al cui fiu este?" Zis-au ei Lui: "Al lui David". "Da! Dar cum David îl numește Domn pe Dânsul, zicând: Zis-a Domnul Domnului Meu, șezi de-a dreapta Mea până când voi pune pe

vrăjmașii Tăi așternut picioarelor Tale? Deci, dacă David îl numește pe Dânsul Domn, cum este, dar, Fiul Lui?” Și nu puteau să-i mai răspundă cuvânt și din ziua aceea n-a mai îndrăznit nimeni să-i pună întrebări. Iată ce păcat grozav este păcatul mândriei!

După atâtea minuni, după atâtea semne și arătări, ei puteau să cunoască că este Fiul lui Dumnezeu și una cu Tatăl ceresc. Dar mândria, invidia și răutatea din ei nu i-a lăsat ca să-L cunoască. Mântuitorul le-a arătat și cu cuvintele și cu faptele și cu minunile, că este una cu Dumnezeu Tatăl, de aceea le-a pus această întrebare din Psalmul 109, 1 al lui David, că al cui Fiu este? Și dacă ei au zis că al lui David, le-a arătat că nu este al fiul lui David, ci este Domn din aceeași fire și din aceeași dumnezeire cu Tatăl.

Domnul Hristos nu s-a lepădat să nu fie fiul lui David trupește, căci s-a născut din Preacurata Fecioară Maria, care este din neamul lui David după trup. Dar pentru că fariseilor li se părea că Hristos este un om de rând, ca și ceilalți oameni născuți din seminția lui David cu trupul, de aceea le-a arătat acel loc din psalmi, ca să înțeleagă din prorocia lui David și să se lămurească că El este Fiul lui Dumnezeu, Mesia cel așteptat, una cu Părintele ceresc.

Acestea toate le-a arătat Domnul Hristos fariseilor și învățătorilor Legii din vremea aceea, cu puțin înainte de a merge spre moartea cea de bună voie, ca să sufere pentru mântuirea noastră pe Cruce. De aceea le-a zis atunci să-și deschidă ochii ca să vadă și să cunoască că vor omorî pe Domnul lui David, pe Împăratul lui David, pe Împăratul cerului și al pământului, pe Iisus, pe Mesia pe care ei n-au vrut să-L recunoască.

Dar vedeți, iarăși mă întorc la păcatul acesta al mândriei, care i-a orbit atât de mult pe farisei și cărturari, căci nu i-a lăsat să-L cunoască pe Fiul lui Dumnezeu. Mintea lor îngâmfată le spunea: "Cum poate să fie acesta Mesia, un tânăr sărac, fiul dulgherului din Nazareth? Iată-L cum umblă desculț, cu capul descoperit, înconjurat de câțiva pescari săraci și neștiutori de carte! N-are nici armată, nici bogăție, nici slugi, este un sărac care ține cu săracii. Pe cei bogați îi disprețuiește și mai este și prieten cu păcătoșii! Pe toți îi iartă și-i primește, și învățătura Lui nu se potrivește cu învățătura noastră, pentru că disprețuiește sâmbăta, vindecând bolnavii. Nu poate să fie acesta de la Dumnezeu! Pe lângă toate acestea, nu știe nici carte! Pe acesta să-L credem noi Mesia, Fiul lui Dumnezeu, noi care suntem oameni învățați, care avem la bază filozofia, teologia?! Nu se poate!

Aceste gânduri umblau prin capul fariseilor și cărturarilor fățarnici fiindcă erau mândri și îngâmfati și de aceea nu au putut să-L cunoască, să-L creadă, ca să se mântuiască și ei. Vedeți că mândria nu-i lasă pe oameni să se mântuiască. Grozav este păcatul acesta! În multe chipuri și în multe feluri se mândrește omul: cu cartea, cu averea, cu banii, cu neamuri, cu haine, cu câte și mai câte și diavolul pune în capul și în mintea lui că el este cineva, că nu există altul ca

el. Să ne ferim și să ne ferească Dumnezeu, că grozav este păcatul acesta! Dacă lumea de astăzi nu se întoarce la Dumnezeu, se datorează acestui păcat împruțit pe care Dumnezeu nu-l poate suferi.

Dumnezeu n-a suferit nici pe îngerii din cer când au făcut acest păcat, dărâmându-i și făcându-i draci întunecați. Așa sunt și unii care trăiesc viață drăcească, viață cu păcate urâte și împruțite din cauza mândriei! Oamenii alunecă din cauza acestui păcat în desfrânare și în toate relele, cu toate că au făcut atâtea facultăți. Și aici trăiesc ca-n iad și se vor duce și dincolo tot în fundul iadului. Să-L rugăm pe Dumnezeu să ne ferească de păcatul acesta!

Dar să-i lăsăm pe toți fățarnicii și să cercetăm lăuntru sufletelor noastre. Să vedem dacă noi, care ne numim creștini, îl iubim cu adevărat pe Dumnezeu din toată inima și păzim cu credință poruncile Lui. Să ne examinăm, să ne ispitim și să vedem cum iubim noi pe Dumnezeu și pe aproapele nostru? E de ajuns să ne aruncăm o privire peste mulțimea creștinilor din veacul nostru și să vedem cât de departe este dragostea cea adevărată și cum s-a stins cu totul din cei mai mulți. Noi, aproape toți pretindem că iubim pe Dumnezeu, ne mulțumim să-L adorăm fără să-L imităm, îi cinștim Crucea, dar fără s-o purtăm. Unul se roagă, postește, merge la biserică, dar în schimb este avar, aspru, fără milă pentru cei săraci.

Altul nu este nici nedrept, nici avar, dar este răzbunător, poartă invidie, este dușmănos, nu iartă, nu caută pacea. Unul pare că este foarte credincios către Dumnezeu, e bun și drept către aproapele său, dar în schimb este sclavul unei patimi urâte, ori bețiv, ori cine știe ce patimă murdară are. Altul este curat de astfel de patimi, dar are o limbă de viperă, el sfâșie pe aproapele său prin minciuni și calomnii. Iată deci că tuturor le lipsește dragostea adevărată de a iubi pe Dumnezeu mai mult ca orice din lumea aceasta și din cer.

Dar de unde vom cunoaște noi că un creștin iubește pe Dumnezeu cu acea dragoste de felul celui dintâi, care se cuvine numai Lui? Iată de unde! Din faptele și din răbdarea creștinului, zice Sfântul Grigorie Dialogul: "Dacă nu lucrăm lucrul cel bun întru răbdare, atunci arde focul dragostei către Dumnezeu în inima noastră – când păzim poruncile". De aceea a zis Domnul Hristos lămurit: "Cel ce are poruncile Mele și le păzește pe ele, acela este care mă iubește pe Mine". Iată secretul. De aceea, acela care nu păzește poruncile lui Dumnezeu, măcar că merge la biserică, măcar că face multe rugăciuni, plânge cu șiroaie de lacrimi în timpul rugăciunilor și al predicilor, dacă nu păzește poruncile, tot nu dă semne că iubește pe Dumnezeu mai presus de orice.

Atunci putem să arătăm dragoste de Dumnezeu când avem răbdare în necaz, la vreo supărare, o nenorocire, să nu te răzvrătești împotriva lui Dumnezeu. Să știți că fără încercări, fără ispite și supărări nu putem să dovedim îndeajuns adevărata dragoste de Dumnezeu. Sunt

unii care se socotesc creștini adevărați, cinstiți, drepti și cu mare evlavie. Sunt într-adevăr unii din aceștia, dar când sunt necăjiți de cineva, nedreptățiți, bătuți, chinuiți, ocărâți, atunci se termină cu evlavia și cu credința lor. Ei încep să dea afară din ei atâta răzbunare și răutate, că parcă niciodată acești creștini n-au fost la biserică, n-au auzit nimic de-ale credinței. Ei hulesc chiar pe Dumnezeu și își pierd toată râvna de a mai merge la biserică sau de a se ruga lui Dumnezeu.

Unii ajung chiar la o mare necredință, deschid gura și zic că, de ce Dumnezeu, dacă există, i-a lăsat să sufere așa? Aceștia sunt întocmai ca o găleată dogită, crăpată, care stă afundată în fântână. Ea e plină mereu cu apă atâta timp cât este scufundată, dar dacă o tragem puțin în sus din apă, începe să curgă apa din ea până rămâne goală. Așa se întâmplă și cu creștinii aceștia care trăiesc în belșug, n-au nici o supărare, toate treburile le merg bine, sunt sănătoși, au de toate. Astfel de oameni iubesc pe semenii lor la arătare și cu fățarnicie. Dar cum e scos afară câte unul din mijlocul bunătăților în care înoată, atunci poți vedea ce vas dogit la minte este acela, când începe să curgă tot din el.

În Sfânta Scriptură avem ca pildă de dragoste către Dumnezeu întru răbdare pe sfântul și dreptul Iov. Acest Iov, care a iubit pe Dumnezeu când era în bogăție și nu-i lipsea nimic, L-a iubit și când a rămas sărac lipit pământului, fără copii, fără avere, fără vite, fără casă, în suferință, grav bolnav zăcând pe o grămadă de gunoi, părăsit de toți și chiar de soția lui. Aceasta se răzvrătise împotriva lui Dumnezeu și-i zicea lui Iov să hulească pe Dumnezeu, căci i-a făcut nedreptate. Dar el le-a suferit toate cu dragoste și smerenie și-i zicea femeii: "Măi femeie, cum am primit noi pe cele bune, de ce să nu primim și pe cele rele, Domnul a dat, Domnul a luat, fie numele Domnului binecuvântat!

Și văzând Dumnezeu dragostea lui adevărată, că nu L-a părăsit în aceste grele încercări și că tot Lui i-a slujit și i s-a închinat – căci îngăduise satanei să-l ispitească - atunci i-a dat Dumnezeu și pe aici pe pământ alte bogății și bunătăți și l-a fericit și în viața cea veșnică împreună cu dreptii. Iată dar și noi, să nu ne împușinăm dragostea și credința noastră când vom avea încercări și ispite, când suntem bolnavi, când vom fi în cine știe ce suferințe, fiindcă din ele vom dovedi cât de mult îl iubim noi pe Dumnezeu.

Avem atâtea pilde, atâția sfinți și sfinte care și-au dat viața pentru Dumnezeu, căci de aceea a zis Domnul Hristos: "... cela ce iubește pe tată sau pe mamă mai mult decât pe Mine, nu e vrednic de Mine". Nu zice să nu iubim, ci să nu iubim pe altcineva mai mult decât pe Dumnezeu. Dacă calci porunca lui Dumnezeu, te așteaptă ca pe toți necredincioșii, pe toți disprețuitorii și călcătorii Legii dumnezeiești, blestemul cel de sus. O hotărâre cumplită venită de

sus și adusă de apostolul Pavel din al treilea cer, zice așa : "Cel ce nu iubește pe Domnul Hristos să fie anatema".

Biserica nu dă anatema pe cei îndărătnici, răi și neplecați, ci pe cei ce disprețuiesc pe Dumnezeu, pe cei ce prețuiesc pe Dumnezeu mai puțin decât alte lucruri, care pun în cumpănă pe Dumnezeu cu o mână de țărână. Dacă i-a luat copilul, nu mai crede în Dumnezeu, dacă s-a îmbolnăvit, nu mai crede în Dumnezeu. Dumnezeu a fost bun numai când i-a dat.

Să ne ferim de greutatea acestei hotărâri, să iubim pe Dumnezeu mai mult ca orice și pe aproapele ca pe noi înșine, căci în aceste două porunci se cuprind Legea și prorociile.

Rugăciune

Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeul iubirii, care Te-ai întrupat pentru noi, luând chip de rob, aprinde Tu inimile noastre cu fructul dragostei Tale cerești, căci fără Tine nu putem face nimic.

Aprinde-ne, Iisuse, inimile noastre, ca să ardem de dragoste pentru Tine și arde și spinii păcatelor noastre. Și fă-ne curați ca să slujim Ție în toate zilele vieții noastre și acolo în veșnicie, în vecii vecilor. Amin.